

Manieren om te WEIGEREN wat je niet wilt

Stel de vraag	Antwoord hier	Communicatief gedrag	Niveau
<p>1) <u>Uiten van ongemak</u> kan je vertellen wanneer je kind zich ongemakkelijk voelt (pijn, nat, honger, schrikken) O ja O nee Zo ja, wat doet je kind om aan te geven dat hij zich ongemakkelijk voelt? →</p>	<p>1 a b c d e f</p>	<p>a) veranderen van houding (draaien, wegdraaien, verstijven) b) bewegen van ledematen (benen, armen zwaaien) c) bewegen van het hoofd (wegdraaien) d) gezichtsuitdrukkingen e) vocale geluiden maken (hуilen, knorren) f) Ander gedrag: _____</p>	<p><u>I pre-intentioneel gedrag</u> Pre-intentioneel of reflexmatig gedrag dat een toestand (honger, huilen) of een object volgens de opvoeder uit.</p>
<p>2) <u>protesteren</u> kan je vertellen wanneer je kind iets niet wil, zoals bij voedsel, speelgoed of een spelletje dat je aan het doen bent O ja O nee Zo ja, wat doet je kind waardoor je denkt dat ze iets niet wil? →</p>	<p>2 a b c d e f g</p>	<p>a) Bewegen van het hoofd (wegdraaien, hoofd naar achteren doen) b) Bewegen van armen (wegduwen, weggoaien) c) Bewegen van benen (schoppen) d) Gezichtsuitdrukkingen (fronzen, grijnzen) e) Vocale geluiden (jammeren, schreeuwen, opwinden) f) Weggaan van object of persoon g) Ander gedrag: _____</p>	<p><u>II Intentioneel gedrag</u> Gedrag is intentioneel, maar is niet intentionele communicatie. Gedrag is bedoeld om het gedrag van de opvoeder te beïnvloeden, als die doelbewust reageert??</p>
<p>3) <u>weigeren of negeren</u> maakt het kind intentioneel duidelijk dat het iets of een activiteit niet wil O ja O nee Zo ja, wat doet je kind om iets te weigeren of te negeren</p> <p style="text-align: right;">→</p> <p style="text-align: right;">→</p> <p style="text-align: right;">→</p> <p style="text-align: right;">→</p> <p style="text-align: right;">→</p> <p style="text-align: right;">→</p>	<p>3 a b c d e f g h</p>	<p>a) Bewegen van hele lichaam (draaien, wegdraaien) b) Hoofd wegdraaien of opzij draaien c) Arm of hand bewegen d) Benen bewegen (schoppen of stampen) e) Vocale geluiden (hуilen, jammeren) f) Gezichtsuitdrukkingen (fronzen, grijnzen) g) Object of persoon wegduwen h) Ander ongebruikelijk gedrag: _____</p>	<p><u>III Onconventionele communicatie</u> Ongebruikelijke gebaren om het gedrag van de opvoeder bewust te beïnvloeden</p>
	<p>a b c d</p>	<p>a) Geeft het ongewilde item aan jou b) Schud 'nee' c) Vocale intonaties (uh, uh) d) Ander gebruikelijk gedrag: _____</p>	<p><u>IV Conventionele communicatie</u> Ongebruikelijke gebaren om het gedrag van de opvoeder bewust te beïnvloeden. Kind gebruikt 'dual orientation'</p>
	<p>a b c</p>	<p>a) Negeren van foto, tekening of ongewild object b) Negeren van object wat het item moet representeren c) Negeren van andere concrete symbolen: _____</p>	<p><u>V concrete symbolen</u> Een beperkt gebruik van concrete symbolen om iets specifiek dat wezenlijk bestaat aan te geven. 1:1 gesprek tussen symbool en referentie</p>
	<p>a b c d e f g</p>	<p>a) Gesproken woord ('nee', 'klaar') b) Handgebaar ('nee', 'stop') c) Gedrukt woord ('nee', 'klaar') d) Braille woord ('nee', 'stop') e) Abstract 3-dimensioneel symbool ('nee', 'stop') f) Abstract 2-dimensioneel symbool ('nee', 'stop') g) Ander abstract symbool: _____</p>	<p><u>VI Abstracte symbolen</u> Een beperkt gebruik van abstracte symbolen om iets specifiek dat wezenlijk bestaat aan te geven. Er wordt één symbool per keer gebruikt.</p>
	<p>A b</p>	<p>a) Twee abstracte symbolen ('stop ermee', 'wil niet') b) Drie abstracte woorden ('nee, ga weg')</p> <p>Type symbool: _____</p>	<p><u>VII Taal</u> Regels gebonden gebruik van een arbitrair symbolen systeem. Een geordende combinatie van 2 a 3 symbolen volgens syntactische conventies</p>

Manieren om te VERKRIJGEN wat je wilt

Stel de vraag	Antwoord hier	Communicatief gedrag	Niveau
<p>1) <u>Op je gemak voelen</u> kan je vertellen wanneer je kind zich tevreden, gelukkig en op z'n gemak voelt?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, wat doet je kind waardoor jij denkt dat het op zijn gemak ik?</p>	<p>1 a b c d e f</p>	<p>a) veranderen van houding (verstijven, relaxen) b) bewegen van ledematen (benen, armen zwaaien) c) bewegen van het hoofd (buigen van het hoofd) d) gezichtsuitdrukkingen (lachen) e) vocale geluiden maken (gieren) f) Ander gedrag: _____</p>	<p>I <u>pre-intentioneel gedrag</u></p> <p>Pre-intentioneel of reflexmatig gedrag dat een toestand (honger, huilen) of een object volgens de opvoeder uit.</p>
<p>2) <u>continue actie</u> kan je af en toe vertellen dat je kind door wil gaan met de actie of activiteit dat je zo net gestopt hebt met hem/haar? (springen, muziekspeelgoed)</p> <p>O ja, O nee Zo ja, wat doet je kind waardoor jij denkt dat ze door wil gaan met de activiteit?</p>	<p>2 a b c d e f g h i</p>	<p>3 a b c d e f g h i</p> <p>a) Benaderen van gewilde object b) Bewegen van hoofd (naar voren bewegen, buigen) c) Armen bewegen d) Benen bewegen (schoppen) e) gezichtsuitdrukkingen (lachen) f) vocale geluiden maken (gieren) g) kijken naar het gewild object h) het gewilde object pakken i) ander gedrag: _____</p>	<p>II <u>Intentioneel gedrag</u></p> <p>Gedrag is intentioneel, maar is niet intentionele communicatie. Gedrag is bedoeld om het gedrag van de opvoeder te beïnvloeden, als die doelbewust reageert??</p>
<p>4) <u>Vragen naar meer actie</u> Deelt je kind je bewust mee dat ze meer van de activiteit wil dat net gestopt is?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe vraagt je kind om meer actie?</p>	<p>4 a b c d e f g h i j k l</p>	<p>5 a b c d e f g h i j k l</p> <p>6 a b c d e f g h i j k l</p> <p>7 a b c d e f g h i j k l</p> <p>a) het hele lichaam bewegen b) gezicht naar het gewilde voorwerp bewegen c) arm/ hand bewegen d) benen bewegen (schoppen) e) vocale geluiden maken (gieren,lachen) f) gezichtsuitdrukkingen (lachen) g) naar jou kijken h) je hand begeleiden of je naar het gewilde object duwen i) aanraken van gewilde object of persoon j) rijken naar gewild object of persoon k) de schakelaar activeren (lichamelijk gehand.) l) ander ongebruikelijke gebaren: _____</p>	<p>III <u>Onconventionele communicatie</u></p> <p>Ongebruikelijke gebaren om het gedrag van de opvoeder bewust te beïnvloeden</p>
<p>5) <u>Vragen naar nieuwe actie</u> Deelt je kind je bewust mee dat ze een nieuwe activiteit wil doen?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe vraagt je kind om een nieuwe activiteit?</p>	<p>5 a b c d e f g h i j k l</p>	<p>6 a b c d e f g h i j k l</p> <p>7 a b c d e f g h i j k l</p> <p>a) heen en weer bewegen tussen jou en voorwerp b) geeft je iets of laat je iets zien c) vraagt je, gebaart je om te komen d) houdt z'n hand op met open handpalm e) houdt handen op of stekt ze naar je uit f) wijst naar het voorwerp dat hij wil hebben g) knikt met het hoofd h) tilt z'n handen op of zwaait met handen i) bewuste vocalisatie j) andere gebruikelijke gebaren: _____</p>	<p>IV <u>conventionele communicatie</u></p> <p>Ongebruikelijke gebaren om het gedrag van de opvoeder bewust te beïnvloeden. Kind gebruikt 'dual orientation'</p>
<p>6) <u>Vragen naar meer objecten</u> Maakt je kind bewust duidelijk dat ze meer wil van iets (eten, speelgoed) als ze er al iets van heeft gehad?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe vraagt je kind om meer?</p>	<p>6 a b c d e f g h i j</p>	<p>7 a b c d e f g h i j</p> <p>8 a b c d e</p> <p>a) Geeft foto/ tekening van het gewenste object, eten, persoon. b) Geeft object dat indicatie is voor gewenste object, eten, persoon. c) Beeld actie of object uit d) Bootst geluid of object na e) Andere concrete symbolen: _____</p>	<p>V <u>concrete symbolen</u></p> <p>Een beperkt gebruik van concrete symbolen om iets specifiek dat wezenlijk bestaat aan te geven. 1:1 gesprek tussen symbool en referentie</p>
<p>7) <u>Verzoek naar nieuwe objecten</u> Geeft je kind bewust aan dat ze iets nieuws wilt (eten, speelgoed) dat in haar zicht, gehoor of 'gevoel' is?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe vraagt je kind om iets nieuws?</p>	<p>7 a b c d e f g h i j k l</p>	<p>8 a b c d e</p> <p>a) Gesproken woord ('meer', 'bal') b) Handgebaar ('meer', 'bal') c) Gedrukt woord ('meer', 'bal') d) Braille woord ('meer', 'bal') e) Abstract 3-dimensioneel symbool f) Abstract 2-dimensioneel symbool g) Ander abstract symbool: _____</p>	<p>VI <u>Abstracte symbolen</u></p> <p>Een beperkt gebruik van abstracte symbolen om iets specifiek dat wezenlijk bestaat aan te geven. Er wordt één symbool per keer gebruikt.</p>
<p>8) <u>Vragen naar afwezige objecten</u> Vraagt je kind bewust (speelgoed, eten, mensen) die niet in de directe omgeving zijn (uit het zicht, uit het gehoor, ander kamer, niet aan kunnen raken)</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe vraagt je kind om iets wat afwezig is?</p>	<p>8 a b c d e</p>	<p>a) Twee abstracte symbolen (wil bal) b) Drie abstracte symbolen (geef me bal)</p>	<p>VII <u>Taal</u></p> <p>Regels gebonden gebruik van een arbitrair symbolen systeem. Een geordende combinatie van 2 a 3 symbolen volgens syntactische conventies</p>

Manieren om mee te doen in SOCIALE interacties

Stel de vraag	Antwoord hier	Communicatief gedrag	Niveau
<p>1) uit interesse in andere mensen kan je vertellen wanneer je kind geïnteresseerd is in andere mensen</p> <p>O ja, O nee Zo ja, wat doet je kind waardoor jij denkt dat ze in andere mensen geïnteresseerd is? →</p>	<p>1 a b c d e</p>	<p>a) veranderen van houding (verstijven, relaxen) b) bewegen van ledematen (benen, armen zwaaien) c) gezichtsuitdrukkingen (lachen) d) vocale geluiden maken (gieren) e) Ander gedrag: _____</p>	<p>I pre-intentioneel gedrag</p> <p>Pre-intentioneel of reflexmatig gedrag dat een toestand (honger, huilen) of een object volgens de opvoeder uit.</p>
<p>2) aantrekken van aandacht Doet je kind bepaalde dingen om je aandacht te trekken ook al is het niet bewust de bedoeling om aandacht te trekken?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, wat doet je kind om aandacht van je te krijgen? →</p>	<p>2 a b c d e f g h</p>	<p>a) Benaderen van persoon b) Bewegen van hoofd (naar voren bewegen, buigen) c) Armen bewegen d) Benen bewegen (schoppen) e) gezichtsuitdrukkingen (lachen) f) vocale geluiden maken (gieren) g) kijken naar persoon h) ander gedrag: _____</p>	<p>II Intentioneel gedrag</p> <p>Gedrag is intentioneel, maar is niet intentionele communicatie. Gedrag is bedoeld om het gedrag van de opvoeder te beïnvloeden, als die doelbewust reageert??</p>
<p>3 Vragen naar aandacht 4) het uitten van affectie Geeft je kind bewust aan dat hij/ zijn affectie het voor jou of voor iemand anders?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe vraagt je kind om aandacht?</p>	<p>3a b c d e</p>	<p>4a b c d e</p> <p>a) arm/ hand bewegen b) vocale geluiden maken (gieren) c) gezichtsuitdrukkingen (lachen) d) aanraken van persoon e) ander ongebruikelijk gedrag: _____</p>	<p>III Onconventioneel communicatie</p> <p>Ongebruikelijke gebaren om het gedrag van de opvoeder bewust te beïnvloeden</p>
<p>5) groeten Zegt je kind bewust iets als 'hallo' of 'dag' als er iemand binnenkomt of weggaat?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe groet je kind?</p>	<p>a b c d e f g h i</p>	<p>5a b c d e f g h i</p> <p>a) kijkt heen en weer tussen jou en voorwerp b) geeft je iets of laat je iets zien c) zwaait met hand (hallo, dag) d) knikt of schudt met het hoofd e) knuffelen, kusjes, klapje geven f) heft hand op g) intoneert vocalisatie h) wijst naar iets i) andere gebruikelijke gebaren: _____</p>	<p>IV Conventionele communicatie</p> <p>Ongebruikelijke gebaren om het gedrag van de opvoeder bewust te beïnvloeden. Kind gebruikt 'dual orientation'</p>
<p>6) aanbieden, delen Biedt je kind, of deelt je kind dingen met je, en niet verwachten er iets voor terug te krijgen?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe biedt je kind, of hoe deelt je kind iets met je?</p>	<p>a b c d e f g</p>	<p>6a b c d e f g</p> <p>a) Foto, tekening of sociaal concept (foto waar iemand zwaait) b) Andere concrete symbolen (voor sociaal concept): _____</p>	<p>V concrete symbolen</p> <p>Een beperkt gebruik van concrete symbolen om iets specifiek dat wezenlijk bestaat aan te geven. 1:1 gesprek tussen symbool en referentie</p>
<p>7) sturen van aandacht Stuurt je kind je aandacht bewust naar iets waar ze geïnteresseerd in is?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe stuurt je kind jou aandacht?</p>	<p>a b c d e f g</p>	<p>7a b c d e f g</p> <p>a) Gesproken woord (alsjeblieft, kijk, hallo) b) Handgebaar (alsjeblieft, kijk, hallo) c) Gedrukt woord (alsjeblieft, kijk, hallo) d) Braille woord (alsjeblieft, kijk, hallo) e) Abstract 3-dimensioneel symbool f) Abstract 2-dimensioneel symbool Ander abstract symbool: _____</p>	<p>VI Abstracte symbolen</p> <p>Een beperkt gebruik van abstracte symbolen om iets specifiek dat wezenlijk bestaat aan te geven. Er wordt één symbool per keer gebruikt.</p>
<p>8) beleefd/ formeel Gebruikt je kind wel eens beleefd taalgebruik als sociale interactie, bijvoorbeeld om toestemming te vragen (alsjeblieft, dank je wel, pardon)</p> <p>O ja, O nee Zo ja, welk beleefd taalgebruik gebruikt je kind?</p>	<p>a b</p>	<p>8a b</p> <p>a) Twee abstracte symbolen (buiten graag, dag mama) b) Drie abstracte symbolen (dit voor jou, hou van jou, zie je straks)</p>	<p>VII Taal</p> <p>Regels gebonden gebruik van een arbitrair symbolen systeem. Een geordende combinatie van 2 a 3 symbolen volgens syntactische conventies</p>

Manieren om te zorgen of te zoeken naar INFORMATIE

Stel de vraag		Antwoord hier	Communicatief gedrag	Niveau
				<p><u>I pre-intentioneel gedrag</u></p> <p>Pre-intentioneel of reflexmatig gedrag dat een toestand (honger, huilen) of een object volgens de opvoeder uit.</p>
				<p><u>II Intentioneel gedrag</u></p> <p>Gedrag is intentioneel, maar is niet intentionele communicatie. Gedrag is bedoeld om het gedrag van de opvoeder te beïnvloeden, als die doelbewust reageert??</p>
				<p><u>III Onconventionele communicatie</u></p> <p>Ongebruikelijke gebaren om het gedrag van de opvoeder bewust te beïnvloeden</p>
<p>1) bevestigen, <u>ontkennen</u> Zegt je kind bewust dingen als 'ja' 'nee', 'weet ik' niet' als antwoord op een vraag</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe antwoord je kind op 'ja' en 'nee' vragen?</p>	<p>2) vragen stellen stelt je kind jou vragen, alleen maar om een antwoord van jou te horen?</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe stelt je kind jou vragen?</p>		<p>1a) kijkt heen en weer tussen jou en voorwerp of plaats b) knikt 'ja' c) schudt 'nee' d) haalt schouders op e) gezichtsuitdrukkingen (lachen, tong uitsteken) f) intoneert vocalisatie g) Andere gebruikelijke gebaren; _____</p>	<p><u>IV Conventionele communicatie</u></p> <p>Ongebruikelijke gebaren om het gedrag van de opvoeder bewust te beïnvloeden. Kind gebruikt 'dual orientation'</p>
		<p>3) <u>Labelen</u> benoemd, labelt je kind objecten, mensen, acties, spontaan maar ook als antwoord op een vraag van jou (wat is dat?)</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe labelt je kind dingen?</p>	<p>a) Foto, tekening van object/ persoon/ plaats/ activiteit/ kwaliteit b) Objecten die de object/ persoon/ plaats/ activiteit/ kwaliteit representeren c) Beeld actie of object uit d) Bootst geluid of object na e) Andere concrete symbolen (voor sociaal concept): _____</p>	<p><u>V concrete symbolen</u></p> <p>Een beperkt gebruik van concrete symbolen om iets specifiek dat wezenlijk bestaat aan te geven. 1:1 gesprek tussen symbool en referentie</p>
		<p>4) <u>Commentaar</u> geeft je kind spontaan informatie door commentaar te geven zoals 'dat is leuk',</p> <p>O ja, O nee Zo ja, hoe geeft je kind commentaar</p>	<p>a) Gesproken woord (ja, nee, waarom?) b) Handgebaar (ja, nee, waarom?) c) Gedrukt woord (ja, nee, waarom?) d) Braille woord (ja, nee, waarom?) e) Abstract 3-dimensioneel symbool (ja, nee, waarom?) f) Abstract 2-dimensioneel symbool (ja, nee, waarom?) g) Ander abstract symbool: _____</p>	<p><u>VI Abstracte symbolen</u></p> <p>Een beperkt gebruik van abstracte symbolen om iets specifiek dat wezenlijk bestaat aan te geven. Er wordt één symbool per keer gebruikt.</p>
			<p>A) Twee abstracte symbolen (nee, bedankt, die auto, waarom niet) b) Drie abstracte symbolen (wie naar huis, dat is koud, weet ik niet)</p>	<p><u>VII Taal</u></p> <p>Regels gebonden gebruik van een arbitrair symbolen systeem. Een geordende combinatie van 2 a 3 symbolen volgens syntactische conventies</p>